

SANAAN SIDOTTU

Mt 11:2-10

(3 adv I vk)

Jyväskylä

(16.12.2018)

Teksti:

Kun Johannes vankilassa kuuli Kristuksen teoista, hän lähetti opetuslapsensa kysymään: "Oletko sinä se, jonka on määrä tulla, vai pitääkö meidän odottaa toista?" Jeesus vastasi heille: "Kertokaa Johanneselle, mitä kuulette ja näette: Sokeat saavat näkönsä ja rammatt kävelevät, spitaaliset puhdistuvat ja kuurot kuulevat, kuolleet herätetään henkiin ja köyhille julistetaan ilosanoma. Autuas se, joka ei minua torju." (Mt 11:2–6); (Js 35:5-6; Js 61:1.)

Heidän mentyään Jeesus alkoi puhua ihmisille Johannesesta: "Mitä te lähditte autiomaahan katsomaan? Ruokoako, jota tuuli huojuttaa? Vai mitä odotitte näkeväanne? Kenties hienosti pukeutuneen miehen? Kuninkaanlinnoista te niitä löydätte, jotka hienostelevat vaatteillaan! Mitä te sitten odotitte näkeväanne? Profeetanko? Aivan oikein, ja minä sanon teille, että hän on enemmänkin kuin profeetta. Hän on se, josta on kirjoitettu: Minä lähetän sanansaattajani sinun edelläsi, hän raivaa sinulle tien. (Mt 11:7–10); (Ml 3:1.)

JOHDANTO

1. Taitamaton taiteilija voi epäonnistua muotokuvan tekemisessä. Kuvasta ei silloin ehkä tunnista henkilöä, jota kuva esittää.
2. Tekstissämme näemme Jeesuksen muovaaman sanallisen kuvan Johannes Kastajasta, mutta myös hänet itsensä. Katsokaamme ovatko ne toistensa näköisiä.
3. Ensin katsomme kuvaa. Se on tekstimme loppuosassa. Kuvan piirtäjänä on siis itse Jeesus.

1. JOHANNES KASTAJAN MUOTOKUVA (Mt 11:7-11)

Hyvästä muotokuvasta käy usein selville asianomaisen virka-asema. Kuvasta näkyy, onko kysymyksessä esim. sotilas, pappi tai joku muu. Hyvästä muotokuvasta näkyy myös hänen sisäinen olemuksensa. Katsomme Jeesuksen antamasta Johannesen kuvasta näitä molempia.

1.1. Johannes Kastajan asema

Tekstissämme näemme Johannes Kastajan virkapuvussaan. Se osoittaa sitä asemaa, mikä hänellä on Jumalan valtakunnan historiassa. Näin kyseisissä jakeissa sanotaan: "Mitä te lähditte erämaahan katselemaan? Ihmistäkö, hienoihin vaatteisiin puettua? Katso, hienopukuiset ovat kuningasten linnoissa. Vai mitä te lähditte? Profeettaako katsomaan? Totisesti, minä sanon teille: hän on enemmän kuin profeetta." (11:8–9.)

Kansa, se, joka oli nähnyt Johannes Kastajan ja kuunnellut hänen julistustaan, ajatteli: ”Johannes Kastajan täytyy olla profeetta.” He kokivat, että hän julisti jotakin muuta kuin heidän ylipappinsa ja kirjanoppineensa. Hänen puheissaan oli pyhää tulta ja Hengen voimaa. Hänen sanomansa täytyy olla kotoisin taivaasta.

Jeesus myöntää tämän, mutta samalla hän oikaisee heidän käsitystään: Jeesus sanoo, että Johannes Kastaja on paljon enemmän kuin profeetta. Johannes Kastajasta oli puhuttu Raamatussa jo satoja vuosia ennen hänen syntymäänsä. Näin ei ole puhuttu Paavalista, Pietarista, opetuslapsi Johanneksesta, Augustinuksesta, ei ehkä myöskään Lutherista, vaikka jotkut niin ajattelevat. Johannes Kastajan asema on erilainen kuin yhdenkään toisen profeetan.

Historia tuntee monia henkilöitä, joiden nimiin ihmiset ovat liittäneet arvosanan ”Suuri”. Tiedämme Aleksanteri Suuren, Kaarle Suuren, jne. Mutta Johannes Kastaja on ainut, jonka nimeen itse Jumalan Poika on liittänyt lisänimen ”Suuri”. Jeesus nimittäin sanoi: ”Totisesti minä sanon teille: ei ole vaimoista syntyneiden joukosta noussut suurempaa kuin Johannes Kastaja.” Vanha testamentti puhuu monista merkittävistä henkilöistä. Se puhuu Abrahamista, Mooseksesta, Eliasta, Jesajasta ja Jeremiasta. Mutta Johannes Kastaja, tuo erämaan profeetta, nousee kaikkien heidän yläpuolelleen. Hän on Vanhan testamentin suurin ilmestys.

Miksi näin? Miksi Johannes Kastaja on suurempi kuin muut suuret profeetat? Siksi, että hän on se, josta oli kirjoitettu jo 700 vuotta ennen hänen syntymäänsä näin: ”Minä lähetän lähettilääni sinun edelläsi, ja hän on valmistava tiesi sinun eteesi” (MI 3:1; Js 40:3). Tämä osoittaa, kuinka tärkeänä Jumala pitää sitä saarnaa, jota saarnaamaan Johannes Kastaja oli lähetetty. Suruton, ylpeä, itsevanhurskas ihmisraukka ei nimittäin ymmärrä mitään saarnasta, joka puhuu Jeesuksesta maailman Vapahtajana, ellei sen edellä ole käynyt Johannes Kastajan parannussaarna. Johannes Kastajan täytyy ensin riisua, jotta Jeesus voi pukea. Meidän täytyy ensin tulla syntiseksi eli siksi, mitä me itsessämme olemmekin, ennen kuin me voimme tulla siksi, mitä itsessämme emme ole, nimittäin armosta autuaaksi. Sen tähden laki on tullut meille kasvattajaksi Kristukseen (Gl 3:24).

Johannes Kastajan saarna käy aina Jeesuksen edellä. Vasta sitten Jeesus voi tulla ihmisen sisimpään. Sen tähden Johannes Kastajan asema on niin suuri.

Mutta hyvästä muotokuvasta näkyy ulkonaisen aseman lisäksi myös sisäinen ihminen. Jeesuskaan ei kuvaa vain Johannes Kastajan asemaa, vaan myös hänen sisäistä olemustaan.

1.2. Johannes Kastajan sisällinen ihminen

Sisäisesti Johannes Kastajaa kuvasivat nämä Jeesuksen sanat: ”Mitä te lähditte korpeen katsomaan? Ihmistäkö, hienoihin vaatteisiin puettuna?” Johannes Kastaja eli köyhien tavalla. Ei hänellä ollut varaa hienoihin vaatteisiin eikä herkkuihin. Hänellä oli yllään säkkimäinen kamelinkarvapuku ja ruokana heinäsiikat ja metsänhunaja. Koko Johannes Kastajan olemus todisti, ettei hän harrastanut omaa mukavuuttaan. Johannes Kastajan asu kuvasi samalla hänen suoraa luonnettaan. Johannes Kastajan ulkonainen olemus oli jyrkkä vastalause sille mielelle, joka Jumalan valtakunnan työssä etsii vain hyviä päiviä ja hyvää toimeentuloa. Jumalan valtakunnan työ ei tarvitse hienostelijoita eikä keikareita, joiden elämä puhuu heidän sanojaan vastaan.

Mutta vielä paremmin Johannes Kastajan sisäistä luonnetta kuvaavat seitsemännessä jakeessa olevat sanat: ”Mitä te lähditte erämaahan katselemaan? Ruokoako, jota tuuli heiluttaa?” Jordanin pitkä ruoko häilyi tuulessa sinne ja tänne. Jos tuuli idästä, se taipui tuulen mukana, jos lännestä, se taipui sen mukaan. Sillä ei ollut sisällään mitään voimaa, joka olisi pitänyt sen suorana, tuuli sitten, mistä tahansa. Jeesus kysyi: ”Näittekö siellä sellaisen heiluvan ruo'on kaltaisen Johannes Kastajan?”

Sellaisia on paljon. Yhteiskunnallisen elämän alalla on moisia ruokoja, jotka taipuvat sen tuulen mukaan, mikä kulloinkin näyttää henkilökohtaisesti edullisimmalta. Mutta niitä on myös kirkossa. **Lännestä meille tullut trotsikilais-marcuselainen feminismi uuspakanallisti ensin yhteiskuntamme. Samanaikaisesti se tuhosi piispojemme johdolla jo aikaisemmin perustuslaistaan eli Raamatusta luopuneen luterilaisen kansankirkkomme sisältäpäin. Niinpä kirkon johtajista tuli kyseisen luomisjärjestyksen vastaisen ideologian puolestapuhujia ja toteuttajia kirkossa.** Jos olet pappi ja julistat niin kuin Raamattu opettaa, menetät virkasi. Jos olet maallikko, saatat joutua käräjille.

Ja kun on kysymyksessä maailma ja sen houkutukset, tiedämme milliaisa ruokoja itse olemme. Älkäämme ylpeilkö itsevarmoina! Muistakaamme miten kävi Pietarin. Peitsien ja kilpien edessä tuo luja mies taipui. Luulen, että meitä on monta, joiden täytyisi Pietarin tavoin mennä ulos ja itkeä katkerasti. Maailma on monesti saanut meidät taipumaan.

Mutta kuinka lujana ja suurena seisookaan edessämme Johannes Kastaja! Mitä rohkeutta kysyikään sanoa poliittisille johtajille heidän synneistään. Mutta Johannes Kastaja teki sen. Eivät menneet Israelin papit eivätkä kirjanoppineet tekemään sitä, vaikka näkivät kuninkaan moraalittomuuden ja että portto istui kuningattarena. Mutta sen teki Johannes Kastaja, teki henkensä uhalla. Mitä rohkeutta kysyikään sanoa Israelin hengellisille johtajille totuus, mutta Johannes Kastaja sanoi sen. Hän sanoi heitä kyiden sikiöiksi ja kuolleiksi kiviksi (Mt 3:7-9).

Näin Jeesus kuvasi Johannes Kastajan a) *asemaa* ja b) *sisäistä olemusta*. Ei voi muuta kuin rukoilla, että Herra antaisi meillekin Suomeen, meidän kansallemme ja kirkuille, Johannes Kastajan kaltaisia totuuden todistajia. Tehköönn Herra meistäkin sekä ulkonaisesti että sisäisesti Johannes Kastajan kaltaisia, epäitsekkeitä ja suoria.

2. JOHANNES KASTAJA ITSE (Mt 11: 2-6)

Tekstissämme ei ole ainoastaan Jeesuksen piirtämä kuva Johannes Kastajasta, vaan myös itse Johannes Kastaja. Hänet löydämme tekstimme alkuosasta. (Kertaamme jakeet 2-6).

Kun Johannes vankilassa kuuli Kristuksen teoista, hän lähetti opetuslapsensa kysymään: "Oletko sinä se, jonka on määrä tulla, vai pitääkö meidän odottaa toista?" Jeesus vastasi heille: "Kertokaa Johannekselle, mitä kuulette ja näette: Sokeat saavat näkönsä ja rammaat kävelevät, spitaaliset puhdistuvat ja kuurot kuulevat, kuolleet herätetään henkiin ja köyhille julistetaan ilosanoma. Autuas se, joka ei minua torju." (j.2-6.)

- 2.1.** Vastaako Jeesuksen edellä antama kuva nyt kuulemaamme todellisuutta? Jeesus oli sanonut *ensiksikin*, että Johannes Kastaja on suurin vaimoista syntyneiden joukossa. Vastaako se todellisuutta?

Mikä ristiriita näyttääkään olevan kuvan ja todellisuuden välillä! Sillä me löydämme tämän suuren miehen hyvin pienestä ja kauheasta paikasta vankilan kellarikerroksessa olevasta sellistä. Suurin vaimoista syntyneitten joukosta on tuollaisessa asemassa!

- 2.2.** *Toiseksi* tuo Jeesuksen sisäisesti lujaksi ja taipumattomaksi kuvaama mies näyttää olevan myös suurten sisäisten epäilysten vallassa. Eikä ihme, sillä Johannes Kastajan asema ja tila eivät vastaa todellakaan toisiaan.

Tosin emme uskalla puhua Johannes Kastajan epäilyksistä täydellä varmuudella. Esimerkiksi Luther oli asiasta toista mieltä. Lutherin mielestä teksti on ymmärrettävä niin, että Johannes Kastaja ei epäile tässä Jeesuksen messiaanisuutta, vaan hänen opetuslapsensa epäilivät. Sen tähden Johannes Kastaja lähetti muka opetuslapsensa kysymään Jeesukselta, kuka Jeesus oli siksi, että opetuslapset itse saisivat Jeesuksen omilta huuilta kuulla sanan, joka poistaisi heidän epäilynsä.

Uskaltaisin kuitenkin tekstimme tähden ajatella, että Johannes Kastaja itse joutui epäilyksiin Jeesuksen messiaanisuudesta ja myös siitä, mitä hän oli aikaisemmin Jeesuksesta julistanut. Johannes Kastaja sai vankilaan kuulla opetuslapsiltaan Jeesuksen teoista. Se herätti toivoa toivottomuuden keskellä. Johannes Kastaja muisti omat profetiansa Jeesuksesta, joka päästäisi sorretut vapauteen (Mt 3:10; Lk 4:18). Johanneksen sisimmässä käydään taistelua uskon säilyttämisestä Jeesukseen. Hän oli sisäisessä uskon ja epäuskon välisessä kriisissä: Olenko nähnyt väärin? Jeesushan ei ole katkonut kahleitani. Herodes hallitsee ja orjuuttaa edelleen. Daavidin Poika ei ole kuninkaana. Kirjanoppineet ja fariseukset harjoittavat yhä tekopyhyyttään. Entä jos Jeesus ei olekaan Messias?

Mutta toisaalta: kyllä hänen täytyy olla Messias. Näinhän minä Hengen laskeutuvan hänen päälleen Jordanilla ja kuulin taivasta äänen, joka sanoi: ”Tämä on minun rakas poikani, johon minä olen mielistynyt” Mutta entä jos kaikki oli harhanäkyä ja harhakuuloa? – Johannes Kastajan sydämessä käydään valtavaa kamppailua. Eikö ole toisaalta lohdullista meille heikoille ja pienille, että Jumalan suurin asekin joutui tuollaisiin sisäisiin taisteluihin.

Hädässään Johannes Kastaja kääntyi opetuslastensa välityksellä ainoan auttajan, Jeesuksen itsensä puoleen, kysyen: ”Oletko sinä se tuleva vai pitääkö meidän toista odottaman?” Sanat viittaavat selvästi Messiaseen, sillä hän on ”se tuleva” (1Ms 49:10). Mitä Jeesus vastasi? Mihin Jeesus vetoaa karkottaakseen Johanneksen epäilyt?

Johannes Kastaja ei saa lohdutuksen sanaa vastaukseksi, vielä vähemmän ulkonaista vapautta. Sellin ovet pysyvät edelleen suljettuina. Jeesus ei vetoa myöskään siihen ääneen, jolloin Pyhä Henki kyyhkysen muodossa oli tullut Jeesuksen ylle. Sen sijaan Jeesus vetoaa Vanhan testamentin sanaan, siihen, että Vanhassa testamentissa hänestä lausutut ennustukset täyttyvät parhailaan. Näin Jeesus vastasi ja käski kertoa Johannes Kastajalle: ”Menkää ja kertokaa Johannekselle, mitä kuulette ja näette: ”Sokeat saavat näkönsä ja rannat kävelevät, spitaaliset puhdistuvat, ja kuurot kuulevat, ja kuollet herätetään, ja köyhille julistetaan evankeliumia.” Toisin sanoen Jesajan kirjan profetia (Js 35:5-6; 61:1) Messiaasta toteutuu. Tällä Jeesus tahtoo sanoa: ”Johannes, katso sanaan ja näe, kuinka se toteutuu ja päättelee siitä, kuka minä olen!”

Jeesus siis kehottaa Johannesta tutkimaan vankilassa Vanhan testamentin kirjoituksia ja tarkkaamaan niiden valossa, toteutuvatko messiaaniset merkit parhaillaan. Jeesuksen parantamishmeiden tarkoitus ei ollut kaikkien Palestiinan sairaiden tekeminen terveiksi. Ne olivat merkki, josta saatettiin havaita uuden aikakauden tuleen maailmaan. Samalla ne olivat esimakua tulevasta maailmanajasta.

Näin Johannes Kastaja tuli sidotuksi yksin Jumalan sanaan. Jumalan sanaan sidottuna Johannes Kastaja kesti. Kaikki inhimilliset seikat puhuivat sitä vastaan, että Jeesus olisi Messias. Yksin sana puhui sen puolesta. Sanaan sidottuna Johannes Kastaja kesti myrskyn, kesti uskossa Jeesukseen maailman Vapahtajana, kesti silläkin hetkellä, kun pyöveli astui selliin. Johannes ei taipunut, vaikka menetti kaikkensa, aivan kaiken, Jumalan sanaa lukuun ottamatta.

Sanaan sidottu Johannes Kastaja ja edellä Jeesuksen piirtämä kuva suurmiehestä, joka ei taivu, puhuvat yhtä. Sittenkin kuva ja todellinen Johannes Kastaja ovat toistensa näköisiä. Lisäksi on syytä huomata, että tekstimme loppujakeet (7-11), tuo kuvaksi kutsumani, jossa Jeesus ylistää Johannes Kastajan suuruutta ja taipumattomuutta, eivät enää kaikuneet Johannes Kastajan korviin. Pyövelin miekka oli tehnyt sitä ennen tehtävänsä.

Johannes Kastaja ei niitä sanoja koskaan kuullut. Ne ovat Raamatussa sinua ja minua varten, ei Johannes Kastajaa varten. Loppujaksohan alkaa nimenomaan toteamuksella: ”Kun he (Johanneksen opetuslapset) olivat menneet, rupesi Jeesus puhumaan kansalle.”

2.3. Uskon koulu

Joku voi olla luja ja suora Johannes Kastajan tavoin, koska Jumala on antanut hänelle ihmeellisiä näkyjä ja ilmestyksiä. Mutta myöhemmin Jumala voi sallia hänelle vaikeuksia Jeesuksen tähden, kuten tapahtui Johannes Kastajan elämässä. Joku voi menettää Jeesuksen tähden virkansa, joku toinen istuu parhaillaan Jeesuksen tähden kalterien takana, on istunut jo 10 vuotta. Hän on rukoillut vapautta, pääsyä rakkaitensa luo, mutta vankilan ovet pysyvät vuodesta toiseen suljettuina.

Kun vaikeudet tulevat, voi olla, ettei Jeesus autakaan sillä tavalla, kun itse ajattelemme. Silloin voimme mekin joutua epäilysten valtaan ja onnettomina kyselemme ja lähetämme rukouksessa sanan Jeesukselle: ”Oletko sinä se tuleva? Onko Jeesus Messias? Onko olemassa Jumalaa? Saattaa olla niin, että täällä maailmassa eräänä päivänä kaikki muu paitsi Raamatun Sana puhuu Jeesuksen messiaanisuutta vastaan ja niin ollen myös sitä vastaan, että sinä ja minä Jeesuksen seuraajina selviytyisimme voittajina tästä maailmasta Taivaan kotiin.

PÄÄTÖS

1. Uskon koulussa on kaksi luokkaa. Jeesus teroitti tätä myöhemmin myös opetuslapsilleen, kun hän sanoi Tuomaalle: ”Sen tähden, että minut näit, sinä uskot. Autuaat ne, jotka eivät näe ja kuitenkin uskovat” (Jh 20:29).
2. Ensimmäisellä luokalla uskotaan, kun nähdään ja koetaan. Ollaan vielä lapsia. Toisella luokalla uskotaan yksin sanan tähden ilman näkemistä ja kokemuksia, jopa niitä vastaan.

Niin kauan kun olemme riippuvaisia muustakin kuin Jumalan sanasta, emme ole riippuvaisia yksin Jumalasta.

3. Se, joka on riippuvainen yksin Raamatun sanasta, se on riippuvainen yksin Jumalasta – ja hän kestää, kestää kaiken.

Aamen.

VIRRET: 5; 130; 12; 7 (Eht. 9; 8); 162